

Willeke van Ammelrooy en dochter Denise Janzée

Wederzijdse dubbelrol

Actrice Willeke van Ammelrooy was voor haar dochter noodgedwongen moeder en vader tegelijk. Dochter Denise Janzée maakte een film over Willeke als actrice én moeder. In de Gedeeld leven van deze maand vertellen zij over hun wederzijdse dubbelrol.

TEKST Ruud van Gessel en Henk Roozenboom FOTO'S Dirk Kikstra@Pim Thomassen

Denise Janzée: "Doorzetten! Dat heeft ze me geleerd. Ze heeft mij ook altijd gestimuleerd om ondernemend te zijn en dingen te doen die ik leuk vind. Toen ik bijvoorbeeld een huis wilde kopen, sloeg bij mij de twijfel toe. Zou het me wel lukken die maandelijkse hypotheeklasten te betalen? Kan ik het allemaal regelen? Op zo'n moment schiet mijn moeder mij te hulp: 'Denise, je kúnt het.' Zij heeft mij ook gestimuleerd voor mezelf te beginnen als filmeditor. Dat ben ik nu al het grootste deel van mijn leven. Ik vind het te gek dat ik, dankzij haar, dat avontuur durfde aan te gaan."

Willeke van Ammelrooy: "Mijn ouders leefden vanuit de visie dat je mensen de ruimte moet geven om zelf hun talenten te ontdekken. Dat is ook mijn filosofie geworden en die heb ik willen meegeven aan Denise. Toch heb ik de lijn van mijn ouders niet helemaal gevolgd. Mijn vader kwam uit een arbeidersgezin en toen ik hem vertelde dat ik naar de Toneelschool wilde, moest hij slikken. Hij vond dat ik eerst een vak moest leren, want van toneel kon je in zijn ogen niet leven. Daarom ben ik technisch tekenaar bij Shell geweest, voor ik op mijn zeventiende naar de toneelschool ging. Van Denise

heb ik nooit verlangd dat zij eerst een vak ging leren. Ik stuurde haar na de havo naar de Vrije School, toen van Frans Zwartjes, in Den Haag. Haar opvoeding is niet los te zien van mijn carrière en de zelfmoord van haar vader, Leendert Janzée (beeldend kunstenaar, red.). Ik stond er alleen voor en moest moeder en vader tegelijk zijn. Daarbij had ik als actrice geen vaste inkomsten. Ik pakte dus iedere klus aan en was niet veel thuis. Gelukkig kon ze dan altijd terecht bij mijn vader en moeder."

Denise: "Ik heb heel veel aan mijn oma en opa te danken, maar mijn moeder heeft ook wel eens van die meisjes in huis gehaald die er dan voor moesten zorgen dat er om zes uur eten op tafel stond. Als mijn opa en oma er niet waren geweest, had ik dat waarschijnlijk heel erg gevonden. Dat waren voor mij die liefhebbende ouders die er wel altijd waren."

Willeke: "Na de dood van Leendert vertelde iemand mij dat ik in aanmerking kon komen voor een weduwepensioen. Ik kreeg dat geld met terugwerkende kracht en kon een dienst- →

→ meisje inhuren, zodat Denise toch de vaste regelmaat kon krijgen die een kind nodig heeft. Daardoor kon ik de leuke dingen met haar doen.”

Denise: “Mijn moeder was veel weg, maar als ze er dan was, ging ze ook helemaal voor mij. Wij verschilden wel heel veel. Zij is actrice, een extraverte vrouw, en ik voelde mezelf altijd het introverte dochttertje. Ze was meer een vriendin voor me met wie je altijd dingen kon ondernemen.”

Willeke: “Denise en ik hebben altijd erg kunnen lachen. Maar tegelijk vader en moeder zijn, was soms moeilijk. Aan al die minnaars van me had ze natuurlijk ook niets. Toen Leendert dood ging, was ze nog geen zes. Ik weet wel dat ze zich af en toe eenzaam voelde. Ze liet me eens een tekening zien waarop ze een meisje in een groen landschap had getekend. Op mijn vraag hoe ze die tekening noemde, zei ze ‘Eenzaam meisje’. Later, toen ik mijn huis in de Alexander Boerstraat had gekocht, werden die tekeningen steeds vrolijker. Daar-aan kon ik zien hoe ze opbloede.”

Denise Janzée (42) heeft als filmeditor een mooi portfolio van bijzondere filmproducties op haar naam staan. Ze monteerde speelfilms van Paula van der Oest en Alejandro Agresti en natuurlijk *De vlinder tilt de kat op*, het regiedebuut van haar moeder uit 1994. Sinds 2001 maakt ze deel uit van het filmeditors-collectief de Derde Verdieping in Amsterdam.

Willeke van Ammelrooy (64) volgde de Toneelschool en speelde haar eerste filmrol in *Rotterdam-Europoort* van Joris Ivens in 1966. In datzelfde jaar werd Denise geboren. Met *Mira* (1971) werd zij beroemd en begint een carrière die haar over de hele wereld zal brengen. Ze wint twee maal een Gouden Kalf voor Beste Actrice (*Antonia* en *Lijmen/Het Been*). Naast talloze film- en toneelrollen, is zij een gedreven regisseuse. In haar (voorlopig) laatste film, de Amerikaanse productie *The lake house*, speelt ze samen met Sandra Bullock.

Willeke: ‘We hebben veel gelachen, maar tegelijk vader en moeder zijn is soms moeilijk’

Denise: ‘Zij is de extraverte actrice; ik voelde mezelf altijd het introverte dochttertje’

Denise: “Op de momenten dat het nodig was, was mijn moeder er altijd. Maar ik weet nog dat zij eens bij vrienden op de Maagdeneilanden zat en mij op een vliegtuig liet zetten om naar haar toe te komen. Ik ben niet zo avontuurlijk aangelegd en het ergste wat me overkwam, was dat de vertrek- en aankomsttijd van de vliegtuigen niet op elkaar aansloten. Toen moest ik overnachten bij een stewardess en ik sprak geen woord Engels. Ik vond het doodeng. Dat was het moment waarop ik mijn moeder het meest gemist heb.”

Willeke: “Als ik ergens op de wereld was, miste ik Denise wel, maar dan stuurde ik haar iedere dag een bloem of een kaart. Zo bleven we in die tijd contact houden, mobieltjes waren er natuurlijk nog niet. Denise was een makkelijk kind. Zakgeld wilde ze niet. Ze vond dat ze alles al had en kreeg wat ze wilde. Haar puberteit viel ook al mee. Ik geloof dat ze maar een paar maanden eigenwijs is geweest. Toen ze jong was, zag ik al dat er een regisseur in haar schuilging. Als kind wilde ze dat haar vriendinnetjes bepaalde dingen op haar manier moesten uitvoeren. Qua karakter lijkt ze meer

op haar vader. Hij was beeldend kunstenaar. Ze heeft als eindexamenopdracht voor de Filmacademie een documentaire over hem gemaakt. Het is een film die mij ontroert en waaraan ik kan zien, dat ze die bijzondere manier van kijken ontegenzeggelijk van hem heeft. Denise is nu het belangrijkste voor mij. Nu gaat het om haar carrière. Ik vind het geweldig dat ik mij nu kan permitteren om op die momenten de ‘oppas omie’ te zijn.”

Denise: “De kiem van mijn filmcarrière ligt waarschijnlijk op de lagere school. Ik wilde een spreekbeurt houden over film en daarbij een tekenfilmje maken over een dik mannetje dat dun wilde worden. Mijn moeder wilde me wel helpen, maar ik moest zelf de tekeningen maken en het verhaaltje schrijven. ‘s Nachts ging mijn moeder die tekeningen filmen en monteren. Later, in het eerste jaar van de Filmacademie, heeft ze me ook eens geholpen met een banddiaserie. Zij liet me zien dat de volgorde van de fotobeelden bepalend was voor het verhaal dat je wilde vertellen. Tijdens die samenwerking ontdekte ik de magie van film en montage. Achttien jaar

heb ik vervolgens als ‘editor’ gewerkt. En nu, op het moment dat mijn moeder het grootste gedeelte van haar carrière al heeft gehad, treed ik meer en meer naar buiten. Het dochttertje dat er altijd bij hing, neemt de rol van haar moeder over. In de film die ik nu over haar gemaakt heb, komt dat heel erg naar voren. Het is nu aan mij om sterk in mijn schoenen staan en de reacties over me heen te laten komen.”

Willeke: “Ze wilde per se dat ik de film zou zien, voor hij vertoond zou worden. We waren allebei verschrikkelijk nerveus. Ik vond het heel gek om alleen maar naar mijzelf te kijken. De film heet *Mijn moeder, de actrice Willeke van Ammelrooy*. Ik zie mijzelf daarin als actrice, terwijl ik altijd het gevoel heb gehad dat ik ook heel erg moeder ben geweest.”

Denise: “Ik wilde een eerlijk portret van haar maken. In ‘die’ bladen en interviews is er een beeld van haar ontstaan waarvan ik het idee had dat het niet de werkelijkheid was. Je bent er persoonlijk heel erg bij betrokken en je moet een goede balans zien te vinden tussen de negatieve en de positieve

dingen. Er zijn momenten in de film dat ik niet aardig ben en rechtstreeks zeg wat ik van haar vind. Dat is best heftig.”

Willeke: “Ik hoop dat Denise doorzet en haar ideeën blijft verwezenlijken. Daarnaast gun ik haar het wonder van nog een kind.”

Denise: “Vroeger wilde ik dat mijn kind zou trouwen en een gezin zouden stichten. Zo’n gezin waarin alles klopt en harmonieus is. Waarschijnlijk had ik zulke gedachten omdat ik zelf de liefde nog niet gevonden had. Wat ik mijn zoon Jesse nu wil meegeven is dat hij dingen moet durven. Durf te leven. Het betekent dat je je weinig moet aantrekken van kritiek. Daar moet je boven staan. Als je die schroom hebt overwonnen, kun je gewoon je eigen ding doen.”

De NPS-documentaire *Mijn moeder, de actrice Willeke van Ammelrooy* werd 9 mei uitgezonden in *Het uur van de wolf*. Terugzien? Kijk op www.omroep.nl/nps